

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Asfaltfabrikken AS

Dato for inspeksjonen: 8.9.2011
Saksnummer: 2011/5893

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Erik Wollebæk	Fra Fylkesmannen: Tore Pedersen Knut Roland
---	--

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert under inspeksjonen ved Asfaltfabrikken AS 8.9.2011.

Fylkesmannen avdekket 5 avvik og har gitt 3 anmerkninger etter inspeksjonen.

- Virksomheten har brutt meldeplikten til Fylkesmannen.
- Virksomhetens håndtering av kjemikalier og farlig avfall har store mangler.
- Virksomheten har store mangler ved internkontrollsystemet.
- Virksomheten brenner næringsavfall.

Vi ber Asfaltfabrikken AS om en skriftlig tilbakemelding innen 3 uker om retting av avvik. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på neste side.

Ansvarlige virksomhet (Kilde: Enhetsregisteret)

Organisasjonsnr: 995 750 589	Eies av (org.nr):
Besøksadresse: Hunndalen	Telefon: 61 18 82 42
Bransjenr. (NACE-kode): 23.990	E-post: Erik@stangeasfalt.no

Kontrollert anlegg

Navn: Asfaltfabrikken	Anleggsnr*: 0502.0002.03
Kommune: Gjøvik	Anleggsaktivitet: Asfaltverk
Fylke: Oppland	Risikoklasse.:
Tillatelse sist oppdatert:	Saksnr:

* Anleggsnr viser til databasen *Forurensning*

Bakgrunnen for inspeksjonen:

Inspeksjonen er gjennomført i perioden 29. august – 9. september 2011 i en nasjonal tilsynsaksjon av anlegg som produserer asfalt.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- håndtering og bruk av kjemikalier
- utslipp av støv og støy inkludert måleprogram
- håndtering og viderelevering av farlig avfall
- utslippskontroll
- internkontroll inkludert risikovurdering

Rapportens status: Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Oppfølging etter kontrollen

Virksomheten plikter snarest å rette opp avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig redegjørelse og bekreftelse på at avvikene er rettet innen 3 uker.

Informasjon om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilfredsstillende tilbakemelding om oppfølging av avvik innen 3 uker, kan Fylkesmannen vedta tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

Et eventuelt vedtak vil gå ut på at tvangsmulkt påløper dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilfredsstillende bekreftelse på retting av avvik innen 3 uker etter at vedtak om tvangsmulkt er fattet. Et slikt vedtak vil først bli forhåndsvarslet, jf. § 16 i forvaltningsloven.

Forhåndsvarsel om kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-7 om gebyr for kontroll i virksomheter uten tillatelse. Gebyret skal dekke kostnader forbundet med forberedelse, gjennomføring og oppfølging av kontrollen.

Fylkesmannen forhåndsvarsler med dette Asfaltfabrikken AS at det vil bli vedtatt et gebyr på 11 000 kr for kontrollen, tilsvarende sats 3 i § 39-7 i forurensningsforskriften. Kommentarer til varslet kan sendes til Fylkesmannen innen 2 uker etter at denne rapporten er mottatt, jf. § 16 i forvaltningsloven.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Dokumentunderlag

- Lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov av 19. juni 1970 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift av 1. juni 2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 24. Forurensninger fra asfaltverk
- Forskrift av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap. 11. farlig avfall
- Forskrift av 6. desember 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Informasjon om regelverket finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no.

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Avvik

Det er kun de markerte punktene som gjelder, det vil si avkrysningsbokser med kryss. Tekst med lysegrå farge gjelder ikke for Asfaltfabrikken AS, men er tatt med som informasjon om hva som er vurdert under tilsynet.

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannens inspeksjon:

Avvik 1

Virksomheten mangler særskilt tillatelse etter forurensningsloven

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 24-2 om virksomheter som må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven og § 24-3 om plassering av asfaltverk

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har en produksjonskapasitet på 200 tonn eller mer per time (§ 24- 2)
- b) Virksomheten er stasjonært plassert nærmere enn 300 m fra bebyggelse eller naturområde (§ 24-3)

Avvik 2

Virksomheten har brutt meldeplikt til fylkesmannen

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 24-11 om meldeplikt

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Asfaltfabrikken AS har ikke meldt fra om oppstart av virksomheten (§ 24-11)
- b) Virksomheten har ikke meldt fra om endringer/utvidelser (§ 24-11)

Kommentar: Asfaltfabrikken AS startet opp i 2010, etter å ha kjøpt anlegget fra NCC. NCC kjøpte i sin tid anlegget fra Maskinservice. Maskinservice er nå deleier i Asfaltfabrikken, sammen med Stange Asfalt. I perioden som NCC eide anlegget var asfaltproduksjonen liten. Da Asfaltfabrikken startet opp ble det ikke sendt inn meldingskjema, slik § 24-11 i forurensningsforskriften krever. Fylkesmannen har for øvrig kjent til anlegget fra perioden Maskinservice drev produksjon.

På bakgrunn av eierskifter og en periode, i praksis, uten produksjon, burde det vært sendt melding om oppstart til Fylkesmannen. Vi vil derimot ikke be om at meldingsskjema ettersendes. Det er Fylkesmannens vurdering at meldeplikten er ivaretatt gjennom tilsynet.

Avvik 3 Virksomhetens håndtering av kjemikalier er mangelfull

Avvik fra: Produktkontrollloven § 3 aktsomhetsplikten og § 3 a substitusjonsplikten, forurensningsloven § 7, Forskrift om helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid (Internkontrollforskriften)

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke oversikt over hvilke kjemikalier som benyttes i produksjonsprosessen (Internkontroll § 5 punkt 6)
- b) Virksomheten har ikke vurdert substitusjon for de kjemikaliene de benytter (Produktkontrollloven § 3 a)
- c) Virksomhetens lagring av kjemikalier er mangelfull og kan føre til forurensning av vann og grunn (forurensningsloven § 7 1. ledd og produktkontrollloven § 3)
- d) Virksomheten har ikke tilgjengelig oppdaterte datablad (Internkontrollforskriften § 5 punkt 7)

Kommentar: Punkt b) Virksomheten kunne ikke vise til at de har overholdt substitusjonsplikten. Det manglet en helhetlig og oversiktlig dokumentasjon på de enkelte kjemikaliene som brukes på anlegget, og hvorvidt disse var vurdert med bakgrunn i egenskaper som kan ha negative effekter på helse og/eller miljø, samt en konklusjon på hvorvidt vurderingen ender ut i at man velger å skifte ut produktet med noe som er mindre skadelig.

I henhold til internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7 skal substitusjonsvurderinger dokumenteres skriftlig.

Produktkontrollloven § 3 a sier:

Virksomhet som bruker produkt med innhold av kjemisk stoff som kan medføre virkning som nevnt i § 1 skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Produktkontrollloven § 1 punkt b sier:

Denne lov har til formål å forebygge at produkter medfører miljøforstyrrelse, bl.a. i form av forstyrrelse av økosystemer, forurensning, avfall, støy og lignende.

Punkt c) Virksomheten lagret 2 tanker, hver på 1000 liter med amin. Amin er et produkt som benyttes i asfaltproduksjonen. Produktet har tre risikosekninger: Irriterer huden, fare for alvorlig øyeskade og giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Tankene med amin sto utendørs uten beskyttelse og uten mulighet for oppsamling ved eventuell lekkasje.

Forurensningsloven § 7 1-ledd sier:

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

Produktkontrollloven § 3 1-ledd sier:

Den som produserer, innfører, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt som kan medføre virkning som nevnt i § 1, skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense slik virkning.

1 - Lagring av amin. Foto: Tore Pedersen, FMOP

Fylkesmannen vurderer at tankene med amin ikke i tilstrekkelig grad er sikret mot utslipp.

Avvik 4

Virksomhetens tekniske installasjoner og utslippskontroll til luft er mangelfull

Avvik fra: Forurensingsforskriften § 24-4 om støvflukt, og 24-5 om utslipp av støv til luft, 24-6 om skorsteinshøyde og 24-7 om lukt/ Tillatelse

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke iverksatt tiltak som er nødvendig for å hindre spredning av diffust støv (§ 24-4)
- b) Virksomheten renser ikke avgass fra tørketrommel i renseanlegg i henhold til krav i forskriften (§ 24-5)
- c) Støvkonsentrasjonen i skorsteinen overstiger 50 mg/ Nm³ tørr gass (§ 24-5)*
- d) Sikteanlegg og andre støvende anleggsdeler er ikke innebygget eller ikke koblet til filter (§ 24-5)
- e) Skorsteinshøyden er ikke i henhold til krav i forskrift /tillatelse (§ 24-6)
- f) Virksomheten har problemer med sjenerende lukt fra anlegget, men har ikke iverksatt tiltak for å redusere dette (§ 24-7)

Kommentarer:

Avvik 5

Virksomheten overholder ikke støykraft

Avvik fra: Forurensingsforskriften 24-8 om støy/Tillatelse

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har overskredet støygrenser i forskrift / tillatelse (§ 24-8)*

Kommentarer:

Avvik 6

Virksomheten mangler dokumentasjon på at målinger og beregninger av støy og utslipp til luft skjer i henhold til krav.

Avvik fra: Forurensingsforskriften § 24-9 om målinger og beregning av utslipp, og § 24-10 om journalføring

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke målt utslipp av støv i henhold til krav (§ 24-9)*
- b) Virksomheten har ikke kartlagt eller målt støynivå til omgivelsene i henhold til krav (§ 24-9) *
- c) Virksomheten kan ikke dokumentere at målingene er representative for normal drift (§ 24-9) *
- d) Prøvetaking og analyser av utslipp til luft utføres ikke etter anerkjent standard (§ 24-9) *
- e) Virksomheten mangler et måleprogram (§ 24-9) *
- f) Virksomheten følger ikke eget måleprogram (§ 24-9) *
- g) Virksomheten mangler journalføring av opplysninger om målinger (§ 24-10) *

Kommentarer:

Avvik 7: Virksomhetens håndtering av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 og forurensningsloven § 7 1. Ledd

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Farlig avfall lagres på en måte som kan føre til fare for forurensning til vann og grunn (Forurensningsloven § 7 1.ledd og avfallsforskriften § 11-5)
- b) Farlig avfall lagres i skadet eller utett emballasje (§ 11-5)
- c) Farlig avfall mangler merking eller er feilmerket (§ 11-5)
- d) Farlig avfall er ikke sikret mot uvedkommende (§ 11-5).
- e) Virksomheten overholder ikke leveringsplikten og har lagret farlig avfall i mer enn ett år (§ 11-8)
- f) Virksomheten har ikke levert farlig avfall i forbindelse med driftsstans utover 3 måneder (§ 11-8)

- g) Virksomheten har ikke levert sitt farlige avfall til godkjent mottak (§ 11-8)
- h) Virksomheten har ikke deklarerert eller har feildeklarerert sitt farlige avfall (§ 11-12)
- i) Farlig avfall blandes sammen med annet avfall (§ 11-5)
- j) Ulike typer farlig avfall sammenblandes og dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet (§ 11-5)

Kommentarer:

Virksomheten har ikke oversikt over farlig avfall som genereres i driften. Det kunne ikke vises til ferdig utfylte deklarasjonsskjema for innlevering av farlig avfall. Rutiner for håndtering av farlig avfall var heller ikke utarbeidet.

Asfaltfabrikken AS ligger tett integrert med AS Maskinservice, og det ble opplyst at f.eks. spraybokser og lignende ble satt inn på et verksted tilhørende AS Maskinservice. Spillolje ble også levert til AS Maskinservice. Dette er et brudd på § 11-8 i avfallsforskriften.

Asfaltfabrikken AS må kartlegge hva slags farlig avfall som genereres og sørge for rutiner som medfører riktig lagring og levering av det farlige avfallet. Farlig avfall skal lagres forsvarlig, med oppsamlingsløsning der det er nødvendig, på egnet emballasje og være tydelig merket. Lagringsområdet skal fremstå ryddig.

Farlig avfall skal leveres til godkjent mottak minimum én gang per år hvis det sammenlagt genereres mer enn én kilo farlig avfall. Ved driftsstans ut over 3 måneder skal alt farlig avfall leveres til godkjent mottak. I forbindelse med driftsstans om høsten kan det være hensiktsmessig å ha rutiner som sørger for at alt farlig avfall leveres.

Avfallsforskriften § 11-8 1. ledd sier:

Virksomhet hvor det oppstår farlig avfall, skal levere dette til den som etter § 11-6 og § 11-7 kan håndtere avfallet. Det farlige avfallet skal leveres minst 1 gang pr. år. Leveringsplikt inntreffer ikke før den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg.

Avfallsforskriften § 11-5 ledd sier:

Farlig avfall skal håndteres forsvarlig. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet.

Avvik 8: Virksomhetens internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, internkontrollforskriften, §§ 4 og 5 2.ledd nr.1-8.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke etablert internkontroll (Internkontrollforskriften § 4)
- b) Virksomheten kjenner ikke til hvilke lover og forskrifter som gjelder for dem (internkontrollforskriften § 5 punkt 1)

- c) Virksomheten mangler vesentlige skriftlige rutiner i sin internkontroll (Internkontrollforskriften § 5 punkt 7)
- d) Virksomheten har ikke utarbeidet og innarbeidet et måleprogram i sin internkontroll (internkontrollforskriften § 5 punkt 7, Forurensningsforskriften § 24-9)*
- e) Virksomheten mangler rutiner for avviksbehandling (internkontrollforskriften § 5 punkt 7)
- f) Virksomheten utfører ikke tilfredsstillende risikovurdering av aktivitetene sine og/eller har mangelfulle handlingsplaner for å redusere risiko for uønskede hendelser (internkontrollforskriften § 5 punkt 6)

Kommentarer: Asfaltfabrikken AS hadde delvis etablert et internkontrollsystem. Det meste av skriftlig dokumentasjon omhandlet selve produksjonen av asfalt. Det var etablert en driftsjournal hvor diverse hendelser ble notert, uten at driftsjournalen fungerte fullt ut som et avvikssystem.

Virksomheten skal ha tilgjengelig de lover og regler som gjelder for dem, samt ha oversikt over de krav som er særskilt viktige – f.eks. krav knyttet til støv og støy.

Formålet til internkontrollforskriften er blant annet å fremme et forbedringsarbeid innen vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall slik at målene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen oppnås, jf. internkontrollforskriften § 1 3. punkt. I henhold til samme forskrift § 5 2. ledd punkt 7 er det også et krav at virksomheten, gjennom internkontrollen, iverksetter rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. I forurensningsforskriften kap. 24 er det stilt særlige krav til støy og utslipp av støv. Det er derfor å forvente at risikokartleggingen tar med disse kravene og risikokartlegger dette. Dvs. hva er risikoen for at disse kravene ikke blir oppfylt, og hva kan eventuelt gjøres for å redusere risikoen dersom denne vurderes som for høy.

Som et eksempel på manglende rutiner og oppfølging av disse, kan det nevnes virksomhetens tømning av vannansamling i oppsamlingskaret til en oljetank på 15 m³. For å kunne tømme oppsamlingskaret til oljetanken er det etablert en tappekran. I perioder med mye nedbør vil det være nødvendig å tømme karet for vann. I forkant av inspeksjonen var det gjennomført en tømning, men under inspeksjonen sto tappekransen fortsatt åpen.

Avvik 9: Virksomheten benytter avfall som brensel uten tillatelse

Avvik fra: Avfallsforskriften kapittel 10.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten benytter avfall som brensel uten å ha tillatelse til avfallsforbrenning (avfallsforskriften § 10-4)

Kommentarer: På området var det ikke tilrettelagt for utsortering av blant annet plast og papir/papp. Det var derimot tilrettelagt for brenning av avfall i et fat som sto på plassen bak kontorbygget. Det ble hevdet at det i hovedsak var papp og papir som ble brent her og da særlig papirer som skulle makuleres. Fylkesmannen undersøkte ikke restene i fatet nærmere, men så at det lå papp klart til brenning i fatet.

Forurensningsloven § 32 sier blant annet: *Næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte.*

Åpen og ukontrollert brenning av avfall og biologisk materiale kan gi store utslipp av blant annet tjærestoffer (PAH), dioksiner og tungmetaller. Dette kan medføre både helse- og miljøproblemer lokalt. Røyk fra slik brenning rammer spesielt den delen av befolkningen som har kroniske luftveissykdommer eller allergiproblemer. For denne gruppen kan røykgasser føre til økt pustebesvær, akutte astmaanfall eller være en ekstrabelastning ved at allergisymptomene forsterkes. Ved siden av godt utbygde renovasjonsordninger i distriktet er sortert papir/papp gratis å levere ved nærmeste miljøstasjon. Slik brenning er derfor i tillegg til å være unødvendig, en uakseptabel og ulovlig håndtering av næringsavfall.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerkning 1: Virksomheten må sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelige kunnskaper om virksomhetens internkontrollsystem.

Kommentar: Under tilsynet kom det frem at virksomheten benytter arbeidstakere fra Polen. Det er viktig at alle ansatte ved virksomheten får tilstrekkelig og nødvendig opplæring i bruk av internkontrollsystemet. Hvis f.eks. rutiner og avviksskjema kun eksisterer på norsk, kan det medføre problemer for arbeidstakere som ikke har tilstrekkelige norskkunnskaper.

Anmerkning 2: Virksomheten har ikke gjennomført målinger av støy ved nærmeste nabo og støvutslipp til luft fra skorstein.

Kommentar: Målinger av støy og støvutslipp ved stasjonære asfaltverk skal gjennomføres hvert år, i henhold til § 24-9 i forurensningsforskriften. Kravene som skal overholdes er gitt i §§ 24-5 (støv) og 24-8 (støy). Det ble under tilsynet informert om at støy- og støvmålinger skulle gjennomføres medio oktober dette år.

Virksomheten må kunne dokumentere at målingene er representative for normal driftssituasjon og at målingene er utført etter anerkjent standard.

Vi ber med dette om at resultatet fra utførte støv og støymålinger sendes til Fylkesmannen så snart de foreligger.

Anmerkning 3: Virksomheten mangler måleprogram.

Kommentar: Gjennom § 24-9 tredje ledd stilles det krav om et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til luft og støy. Måleprogrammet skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem. Asfaltfabrikken AS må utarbeide et måleprogram innen 1.1.2012.

Andre forhold /kommentarer: